

FRA FYR TIL FYR I FOSEN.

Den 13. juni 2009 hadde vi fløtmannsdag på Fosenkaia i Trondhjem. Det er en dag vi arrangerer hvert år til minne om de fløtmenn som trafikkerte kanalen og Nidelva, og samtidig få vise fram Kystlaget Trondhjem og noe av det vi driver med.

Nytt i år var at Norsk Fyrhistorisk Forening holdt stand på dagen, og undertegnede fant besøket så interessant, at før han forlot standen hadde han kjøpt boka "Finn et fyr", plakaten deres med Kjeungen fyr som sentralt motiv, ei t-skjorte, samt en folder med "sjøløype for båtfolk", og den folderen ble i år en del av sommerseglasen.

Flere av sjømerkene lå i leia for den turen jeg hadde planlagt denne sommeren. Jeg skulle til forbundet KYSTEN sitt landstevne på Vega. Turen var planlagt sammen med de to åfjordsvengbåtene Haapet og Loke fra Kjeungen kystlag.

Den 8. juli starta turen fra ytterbassenget i Trondhjem i listerbåten Livet med alle kluter satt. Litt før Raudberget og tåkeklokka hadde vi spri i seglene. Ved Brødreskift tok vi spristagene samt toppsegl og klyver, og et søft ble satt i storseglet. Ut til Agdenes fyr gikk det radig. Her ble vinden stødigere så søftet ble tatt og klyveren satt igjen. Vi tok havn på Tarva for natta..

Neste dag gikk vi ut i Asenleia, og bak oss så vi Tarva lykt på vestsida av øya. Sjøen var så grov at vi smatt inn ved Oddtaren og gikk på sørsida av Gjesingen og Brattaren med kurs for lykta og varden på Kvaløya. Da fikk vi se Torramuren på styrbord side. Etter å ha kommet innaskjærs ble det en mye behageligere tur, og i det vi kom klar av Skjærøya fikk vi se Asenvåg fyr.

Dagens mål var Kuringen i Stokksundet. Hit kom Haapet og Loke også, og det ble bakkalao på Aquarius vertshus.

I denne perlen av ei havn holder Åfjordsbåten kystlag til. Her er godt med flytebrygger og ellers er alt du trenger på plass. Klubblokalet står åpent hele døgnet med toalett, dusj, vaskemaskin og et kjøkken til å lage mat i om det skulle knipe. Og alt er gjort på dagnad. Her er det alltid rent og ryddig, så denne gjengen er det bare å ta av seg hatten for!

Trenger du noe fra butikken, er det bare 15 minutter å gå. Neste dag besøkte vi Revsnes fiskeindustri og kjøpte med klippfisk til senere bruk på turen.

På vei ut Stokken med kurs for Jøa og Trøndelag Fylkeskystlag sitt stevne på Brakstad fikk vi Stokkneset lykt der hvor Stokksundet gjør en 90° sving.

I Roan kommune ligger Utro bygdemuseum med originalen som Livet er oppmålt og bygd etter. Originalen er oppkalt etter fyret utafor og heter Kaura, og i det vi passerer Kjeøya ser vi fyret ute i havet.

Vi fortsatte for motor videre gjennom Bessakersundet, forbi Sandviksberget og nordre Raudøy opp til Sætervika for butikkstopp og beinstrekk. Sætervika er bygda med den enormt store himmelen og festlokalet Kongo. Hvordan det er i dag vet jeg ikke, men før i tida, rundt 1980 og utover, kom det bluesband fra Texas og spilte til dans i Kongo, år etter år!

Videre for motor, forbi Buholmråsa fyr, inn Auksundleia og gjennom vakre Flatanger, opp mellom Halmøya og Kvernøya, tranglei sør om Leiskjæret, opp sundet med Bjørøya på ene sida og Ri og Lindøya på andre. Vi gikk innom Skingen (Shengen), hvor vi kjøpte krabbe for å ha på Trøndelagstevnet. Siste etappe fram til Jøa ble en ferd i gull over stille hav, og vi var framme rundt 12.30. Husker ikke om det ble natt, for her var det mange jeg ikke hadde sett på lenge.

På Trøndelagstevnet kommer det folk og båter fra hele trøndelagsregionen, og stevnet blir prøvd lagt slik at det er på veien til landstevnet til forbundet Kysten.

På Brakstad holder det nystarta Jøa kystlag til, her er det ei god havn og godt med flytebryggeplass, vaskemuligheter for både kropp og klær samt pøbben Pøbben. Om du følger veien fra havna, finner du Seglloftet til Frode Bjøru. Der får du både hjelp og utstyr til båten om du trenger det. Hvis ikke er verkstedet verdt et besøk i seg sjøl. Lenger inn i Namsenfjorden, men fortsatt på Jøa holder de på og bygger opp en langhuskopi fra vikingtida. Her er det både kystlag, fortidsminner og Olav Duun.

Etter stevnet dro vi ut til Sørgheslingan for overnatting. Neste dag til Garstad hvor vi så teaterstykket "Saltet og trua", et stykke om Hans Nielsen Hauge og hans engasjement for folk mot presteskap og embetsmannsvelde. Visste du at Hans Nielsen Hauge eide Sørgheslingan og bygde opp to saltkokeri på været? Til Rørvik og Folla kystlag for natta.

Nå har vi forlatt sjøløypa. Vi hadde en fantastisk tur og retur til Vega, med overnatting i uthavner så vel som i marinaer. I følget var det mange gode kokker. Vi hadde med klippfisk og med sjøen full av ferskfisk det ble mange gode måltider. Jeg tror faktisk at båtene ble stødigere på turen!

Etter Rørvik, da vi dro sørover Folda, var det samme sol og havblikk som vi hadde på nordoverturen. Vi gikk ytterleia og fikk etter hvert Villa fyr som med, og da vi kom klar av Bjørøyværet og Ellingen fikk vi øye på Ellingråsa fyr.

Det ble overnatting i Småværet. Her traff vi Nidaros og Morild, båter fra Trondhjem som også hadde vært på Vega. Neste dag hadde været slått om. Lavt skydekke og tåkebanker dekket det meste. Vi bestemte oss for å gå via Kya til Halten, så vi tok farvel med Nidaros og Morild og la i vei utover havet. Etter en liten halv times gange, hadde vi mistet land av syne. Vi traff på et par fiskebåter, men ellers så vi ingen ting utenom hverandre.

Det ble nesten religiøst da Kya steg ut av tåka. Plutselig bare stod fyret der. Jeg kan ikke minnes å ha sett så kroppslige former på holmer før. Alt var polert og glatt. Men her må det ha vært tøft å få poteten til å gro. Jeg så ikke et eneste gresstrå, bare blankskurte berg, ei betongkai, hvorfra en skinnegang førte opp til et støpt naust i ei bergklove nedenfor fyret. Ellers ingenting, men så gikk vi ikke i land heller da. Det var for tungt drag i sjøen til at vi ville legge til.

Neste stopp var Halten, vinden hadde frisket på, og med vestlig bris satte vi segl ved Kya. Delvis segla vi, delvis motorsegla vi, alt etter vindstyrken. Med dårlig sikt og kryssbølger ble det en urolig og heller litt kjedelig overfart. Personlig vil jeg heller segle trangt enn over havstykker som dette. Godt og vel fem timer senere segla vi inn på havna på Halten. Vi fortøyde nedenfor Krykkjeberget. Her lå Martin Kjøren sjøklar med Gubben 2. Martin er en av flere ildsjeler i stiftelsen Halten & Nikolai Dahls minne. Han tok med seg noen av damene ut for å fiske, og etter tyve minutter landa de så mye fisk at vi hadde nytrukket torsk med tilbehør til middag med atten til bords. De hadde også tatt vare på småsei til krabbeteinene, som vi satte i sundene. Dagen etter ble det banka fiskekaker av lyrfiletene, det ble rundt 200 stykker, noe åt vi under steikinga, noe ble servert til middag og resten ble lagt i fryseboks for senere bruk for dugnadsfolk for Stiftelsen Halten & Nikolai Dahls minne. Krabbene kokte og åt vi med en gang.

Stiftelsen legger ned et betydelig dugnadsarbeid på Halten i form av vedlikehold av sjøhus, kaier og Storlåna. Samtidig er andre vertskap for besøkende i været. Her kan du leie deg inn enten på brygga eller i låna.

26. juli ble det landligge på grunn av kraftig vind. På mandag var det slutt på fellesseglasset, og både Haapet og Loke satte kurs for Bjugn fjorden og Tindboden. Da var ferien over for dem. Før vi skiltes, avtalte vi å møtes på Vasøya hos Evylyn Altø om ei uke. Takk til dere alle for fine turer og mange opplevelser!

Jeg fortsatte nedover i Froan. Første stopp var Finnværet. Været var fint, litt lite vind for seglas, men med motoren på tomgang putra jeg sørvestover. I Finnværet var jeg så vidt innom moloen før turen gikk videre mot Vingleia.

Her rota jeg med nyinnkjøpt kartplotter. Båten forsvant fra skjermen, og da jeg fikk den innpå igjen, hadde jeg nesten ikke sjø under Livet. Motoren ble satt i bakk, men for seint. Jeg seig innpå, og det på fellan sjø! Grunnen jeg stod på var både stor og flat, noe som gjorde det vanskelig å få båten av. Jeg fikk tilkalt hjelp, fikk etter hvert over tau og hoppa sjø over bord. Jeg bikka og løfta mens hjelpebåten trakk meg av. Alt gikk bra, bortsett fra at jeg holdt på å bli stående igjen på skjæret. Sjøtilliten fikk seg en knekk, og det gjorde ryggen også! Det ble to døgn på Sula med pillespising og turgåing i ulendt terreng.

Klokka 21.30 dro jeg fra Sula med kurs for Titran og Slettringen fyr. En veldig fin solnedgang over Sula og etter hvert en silkemyk nattseglasset, framme på Titran i voksende morgengry.

Neste dag hadde jeg kontakt med to andre båter i nærheten. Det var fembøringen Braute som lå i uthavn i Bispøyen et sted, og så var det notgavl båten Buabruket på veg over Frøyfjorden fra Dolmsundet. Jeg bestemte meg for Buabruket og begynte å krysse opp Frøyfjorden, men fant den ikke. I det jeg brøt av, så jeg Braute langt vestom Titran, så jeg nådde ikke den heller. I stedet la jeg kursen nedover i Bispøyen, også en idyll av de sjeldne. Vinden løyet før jeg nådde Kvenværet, jeg tok i hop og gikk for motor nedover til Lya, vest for Forsnes.

Her fant jeg fin uthavn og forberedte meg på å ligge for anker for første gang alene. Mens jeg sto og vurderte avstanden til land på bukta som jeg hadde valgt, fikk jeg se en diger hvalross på land. At jeg ble betenkt er å ta i lite, dyret stod der høyreist, nesten mannshøyt, med store støttenner nedover brystet, og tre fettvalker nedover ryggen på grunn av posituren. Jeg hadde gjort klart anker og kjetting, det var bare å kaste, men mista lysta å ligge med dette dyret svømmende rundt båten i nattens mulm.

Så jeg fant fram kikkerten og tok det i nærmere øyesyn. Hva det var laget av vet jeg ikke, men ingen ting tydet på at kreaturet var levende. Det så ut som det kunne være av sement, jeg gikk ikke i land for å se. Så kasta jeg anker og gikk til ro for natta. Dyret sto likedan neste dag da jeg forlot Lya, heldigvis.

Målet var nå Magerøya, det blåste frisk østavind, og jeg kryssa oppover i Trondhjemsleia. På landsida av leia satt jeg i t-skjorte, men på Hittersida måtte jeg på med genser og jakke, det var mellom 10-12 graders temperaturforskjell på de to sidene. Ved Tjeldbergodden tok jeg i hop, og gikk inn til Kjørsvikbøgen for å surre segl. Herfra for motor opp til Taftøysundet for å besøke en arbeidskollega. I det jeg dro fra Taftøysundet hadde vinden dreid, nå kom den som landvind ut sundene. Jeg satte fokka, og gjorde mellom 4 og 6 knop på den alene i rossene. Jeg la kursen på innsida av Røstøya for å få med meg Tannaskjæret, og nå var ikke veien lang før jeg var oppe i Magerøysundet med lykta på landsida. Etter en del møye kom jeg meg til kai nedenfor gjestgiveriet. Det blåste friskt oppover i sundet, jeg har motoren på styrbord side i båten, og når farten blir for liten blir det vanskelig å styre opp mot styrbord, da dreier motoren båten motsatt vei. Jeg fikk fortøyd og gikk opp til gjestgiveriet for å kjøpe middag. Her traff jeg vertskapet sittende på trappa utenfor. Kjøkkenet var stengt for dagen, men jeg ble buden opp til frokost neste dag sammen med familien og venner som bodde her som plaster på såret for manglende middag, trivelig! Etter frokost fikk jeg godt med tid til å se hele Magerøya. Vinden sto stivt nedover Trondhjemsleia. I løpet av dagen stilna det noe. Jeg åt bakkalao til middag, og rundt 14.00 dro jeg. Målene i dag var Terningen, Børøyholmen og Ringholmen. Da jeg kom ut i leia, var vinden i ferd med å dreie på sørvest, så alle kluter ble heist. Terningen passerte jeg en liten time senere, og Børøyholmen 16.45, også vendte jeg nordover ved Ringholmen kl 18.03.

Nå var det bare sluttetappen igjen, å komme seg til Tindboden i Bjugn fjorden. Derfra skulle jeg få skyss landvegen videre til Vasøya og Evelyln sin mat!

Vinden friska på jamt hele tida, og regnskurene kom tettere og tettere idet jeg kryssa over Trondhjemsleia. Tyvholmen passerte jeg kl. 19.30. Her jobba strøm og vind mot hverandre så sjøen var krapp. Noe senere kom jeg ut i fallvindene fra Storfosenheia. Da ble toppseglet sluppet ned foran storseglet og livet i Livet ble straks mer levelig. Kjeungen hadde jeg for tvers kl. 20.30, og var fortøyd ved flytebrygge ved Tindboden kl.21.40.

Ved Ringholmen var alle sjømerkene i folderen sett eller besøkt. Nesten litt synd for dette ga mersmak! Det å drifte rundt på denne måten og lete i kartet med passeren ga ganske mye detaljkunnskap om områdene jeg beveget meg gjennom. Når en reiser slik, og ser alle sjømerkene som er satt opp, er det vanskelig ikke bli imponert over alt arbeidet som er lagt ned i skjærgården vår for at sjøfarende skal føle seg trygg i sin ferd på sjøen.

Også håper jeg Norsk Fyrhistorisk Forening tar initiativ til flere sjøløyper i årene som kommer, det er en fin måte å oppleve kysten på. Det er ikke nødvendigvis utsegla distanse som gir turen opplevelse og kvalitet, men det er hva du får ut av den. Fortsatt er det mange sjømerker å ta av på vår eksotiske kyst!

Dette var så artig å være med på at jeg melder meg inn i NFHF. Takk for turen!

Hilsen
Ivar Soknes